

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Bots- og bededag - 26. oktober 2014

Prekentekest: Luk 13, 22-30

Lesetekst I: Jer 18,1-10

Lesetekst II: Rom 2,1-11

Den trange døren lar seg åpne

Bots- og bededag er en dag for selvransakelse, oppgjør og bønn.

Barmhjertige Gud, himmelske Far, du som hører alle som kaller på deg av et angerfullt hjerte, vi ber deg: Tilgi oss alle våre synder og forsømmelser og gi oss din nåde, så vi av hele vårt hjerte vender om til deg og i all vår ferd bærer omvendelsens rette frukter.

Kommentarer til deler av teksten

Vers 22: Det er et massivt framstøt Jesus gjør mot Jerusalem. Luk 9,51-52 sier at etter Jesus "vendte sitt ansikt mot Jerusalem", .. sendte han bud foran seg, og i 10,1 står det: *Siden utpekte Herren syttito andre og sendte dem ut foran seg, to og to, til hver by og hvert sted som han selv skulle besøke.* Er det en storsatsing Jesus legger opp til som det siste forsøk på å nå sitt eget folk? Kort tid etter dette starter et nytt prosjekt: *I hans navn skal omvendelse og tilgivelse for syndene forkynnes for alle folkeslag; dere skal begynne i Jerusalem.* Luk 24.47

Vers 23: På en slik bakgrunn er spørsmålet "Er det få som blir frelst?" interessant. Hadde spørderen liten tro på satsingen? Er det frelse for andre enn oss jøder? Jesus bekrefter på ett vis at det er få. Det er få i forhold til de mange som ikke vil; det er altfor få i forhold til at Gud vil at alle skal bli frelst. Da er det nok at en ikke blir med!

Vers 24: At det er få kan skyldes at døren er trang "og smal er den vei som fører til livet og få er de som finner den" Matt 7.14.

Vers 25: "Når husbonden har....lukket døren" er en vanlig betegnelse for Jesu gjenkomst.

Vers 26: "Jeg vet ikke hvor dere er fra" forekommer to ganger og er sterkt sett på bakgrunn av at "jeg kjenner mine, og mine kjenner meg" Joh 10.14. Det er neppe et ukjent geografisk sted det siktes til, men deres åndelige ståsted.

Vers 28: Det er åpenbart jøder Jesus sikter til her. Ingen andre ville være misunnelige på de jødiske fedrenes og profetenes skjebne.

Vers 29: Den nye kampanjen som nå skal ta til, vil føre folk fra jordens ender inn i Guds rike, mens arvingene vil bli stående utenfor. Men noen av de første (jødene?) skal bli de siste.

Til prekenen

Få kjenner nødvendigheten av bot slik som jødene. Den store forsoningsdagen setter dette i fokus på en dramatisk måte.

”Dette er min utveksling, dette er min erstatning, dette er min soning. Denne kylling skal dø og jeg skal leve et godt langt liv i fred, ” roper noen ultraortodokse ut idet de svinger den hvite hanekyllingen over sitt hode før kyllingens hode kappes av. Det er ikke så mye konkrete brudd som bekjennes, men: ”Tilgi oss våre brudd - både på de bud som sier hva vi skal, og de som sier hva vi ikke skal, - enten de innebærer en aktiv handling eller ikke, enten de innebærer bevissthet eller ikke.”

”For den synd vi har begått under tvang eller fritt valg; for den synd vi har begått i besluttsomhet eller i vanvare; for den synd vi har begått i onde tanker i hjertet; for den synd vi har begått gjennom ord fra vår munn; for den synd vi har begått i maktmisbruk; for den synd vi har begått ved utnyttelse av vår neste; for alle disse syndene, o tilgivelsens Gud, bær over med oss, unnskyld oss, tilgi oss!”

For den dagen skal det gjøres soning for dere så dere blir rene. Dere skal renses fra alle syndene deres for Herrens ansikt. 3 Mos 16.30

Herren frelser en og en

Her er det ikke tale om mange eller få, men om soning for hele folket, kollektivt og ikke individuelt. Men Jesus sier her at noen er de siste og noen er de første. Han sa også at hver den som tror på ham, skal bli frelst, og ”...*hva angår det deg? Følg du meg!*” Joh 21.22. Han kom ikke for å tilfredsstille folks nysgjerrighet på andres skjebne, men for å kalle en og en synder til omvendelse. Så spør ikke: ”Hvor mange skal bli frelst?”, men uansett om det er få eller mange, er spørsmålet: ”Hva skal JEG gjøre for å bli frelst?”

Det er da tiden er kommet for å gjøre bot, vise anger over synden og tillit til Hans nåde, for ”*Jeg står for Gud som allting vet, og slår mitt øye skamfullt ned. Jeg ser min synd at den er stor i tanker, gjerninger og ord. Det meg igjennom hjertet skjær. O Gud, meg synder nådig vær!*”

Kjemp for å komme inn

Det er når noe urett er begått, at det ilegges bot. Det er når noe er gått i stykker, at det må bøtes. Og alle har vi pådradd oss gjeld, gjort ubotelig skade og trenger desperat reparasjon. Men saken er den at jeg har ikke noe å bøte med, jeg har ikke noe jeg kan betale med! ”*Derfor har du ingen unnskyldning, du menneske som dømmer, hvem du enn er.*” Når det går opp for meg, er det god grunn til både å gråte og skjære tenner og rope om nåde. Ikke en ”billig nåde”, heller ikke en kjapp svartmaling av min syndige tilstand. Nei, Jesus sier at jeg må kjempe for å komme dit hvor nåden er å finne. Strid troens gode strid, for ”*ingen vinner frem til den evige ro som seg ei veldig framtvinger...*”

Men det finnes en åpning, om den enn er trang. Likevel skal mange *fra øst og vest og fra nord og sør* finne den. Noen av de som først lærte nødvendigheten av å gjøre bot, jødene, skal bli de som kommer sist. For de og alle andre må erkjenne at *"offer for Gud er en sønderbrutt ånd. Gud, du forakter ikke et knust og nedbrutt hjerte."* Salme 51.19. Det er da Herren sier: *"Israels hus, kan ikke jeg gjøre med dere slik denne pottemakeren gjør med leiren?"* Sorg blir til glede, død blir til liv. For etter Forsoningsdagen, Yom Kippur, kommer den jublende Løvhyttefesten!

Per Larsen

Folkehøgskolelærer, kateket, misjonssekretær i Israelsmisjonen i 23 år. Nå pensjonist.

per-larsen@lyse.net